

CONSTANTIN ANDRIUȚĂ – PATRIARHUL
INFECTOLOGIEI BASARABENE

Evelina LESNIC,
Catedra Pneumoftiziologie,
IP USMF Nicolae Testemițanu

Medicul, profesorul universitar și poetul Constantin Andriuță s-a născut la 25 ianuarie 1937 în satul Măgurele, comuna Coșeni, județul Ungheni, într-o familie de țărani înstăriți.

După absolvirea școlii primare din satul natal Măgurele, în anul 1952 finalizează studiile de 7 clase din satul Teșcureni, iar în 1955 – școala medie din orașelul Cornești. În același an susține cu succes examenele de admitere în Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, Facultatea *Medicină Generală*, pe care o absolveste cu mențiune în 1961.

După absolvirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, tânărul doctor C. Andriuță își începe activitatea de medic generalist în spitalul din satul Seliște, raionul Nisporeni, unde timp de 2 ani activează ca medic-șef, deservind de unul singur populația de 10 mii de locuitori din 6 sate.

În 1963, la îndrumarea marelui patriot al neamului Nicolae Testemițanu, Ministru al Sănătății din Republica Moldova, doctorul C. Andriuță susține cu succes examenele de admitere la specialitatea *Boli infecțioase*, unde, sub conducerea ilustrului savant în domeniul infectologiei, profesorului Isaak Drobinski, doctorandul C. Andriuță efectuează cercetări științifice, care au fost materializate în teza de doctor în medicină cu tema *Caracteristica clinică și de laborator a formelor clinice atipice de hepatite virale*, susținută cu succes la finele doctoranturii.

Din 1967, doctorul în medicină C. Andriuță activează la Catedra *Boli infecțioase* în calitate de asistent, îmbinând munca didactică cu cea curativă, științifică și obștească în cadrul Facultății *Medicină Preventivă*.

Din anul 1970 până în decembrie 1984, a activat în postul de conferențiar la aceeași catedră, însă fiind pasionat de știință, a continuat să exploreze insistent și asiduu problemele hepatitelor virale. În baza cercetărilor efectuate în anul 1982, conferențiarul C. Andriuță susține teza de doctor habilitat în medicină la tema *Importanța clinică și patogenetică a izoenzimelor în hepatitele virale A și B*, devenind unul dintre specialiștii de frunte în maladiile infecțioase, inclusiv în hepatitele virale, din Republica Moldova.

În decembrie 1984, prin concurs unional, C. Andriuță ocupă postul de șef la Catedra *Boli infecțioase*, la care a activat până în luna septembrie 2007. Ulterior, prin contract, până la 3 septembrie 2012 ocupă postul de profesor universitar la catedra dată, totodată fiind angajat în postul de profesor-consultant la aceeași catedră.

În anul 1987 i-a fost conferit titlul științific de profesor universitar la Catedra *Boli infecțioase*.

Profesorul C. Andriuță, fiind un bun specialist, a fost recunoscut și ca un pedagog exigent, un cercetător îndrăzneț în domeniul maladiilor infecțioase.

Pentru facilitarea însușirii terminologiei medicale în limba română, profesorul C. Andriuță a alcătuit, pentru prima dată în sistemul de învățământ de la noi, un dicționar rus-român cu termeni ce țin de domeniul patologiei infecțioase.

El a fost savantul care în premieră a studiat foarte detaliat particularitățile clinice, epidemiologice și de laborator ale formelor atipice (fruste, anectrice, subclinice și inaparente de hepatite virale A și B; importanța

clinică și patogenetică a izoenzimelor în hepatitele virale A și B).

Pentru prima dată, împreună cu colegii săi, a cercetat aspecte imunologice în hepatitele virale obișnuite și mixte, în diverse forme de hepatită virală delta și în cea virală acută AgHBs-negativă.

Dragostea de poezie l-a condus pe prof. C. Andriuță la un gând îndrăzneț: pentru prima dată printre semeni a publicat în limba română, în versuri, bolile infecțioase, tropicale și parazitare.

Persoanele versate în domeniu apreciază la justa valoare cele 3 monografii, precum și manualul *Boli infecțioase și parazitare (în viziune populară)*, cele 5 ghiduri practice, precum și cărțile scrise în versuri cu tentă didactică. C. Andriuță a publicat 14 cărți de versuri, deținând un record indiscutabil printre colegi.

Constantin Andriuță a fost angajat în multe colaborări cu colegii de breaslă, cercetând aspectele clinico-epidemiologice ale diferitor maladii infecțioase: febra tifoidă, dizenteria, salmonelozele, iersinioza, rickettsiozele, toxoplasmoza, malaria, botulismul, trichinoza, holera, difteria, febra Q, infecția HIV/SIDA, meningitele, focarele de gripă etc. A participat nemijlocit la descifrarea, localizarea și lichidarea focarelor epidemice de febră tifoidă, tifos exantematic, dizenterie, toxiinfecție alimentară, holeră, hepatită virală A, antrax, botulism, infecție meningococică, gripă, leptospiroză, bruceloză etc.

Activând pe parcursul a 27 de ani (1979-2006) în calitate de infecționist principal netitular al Ministerului Sănătății, profesorul C. Andriuță a urmărit permanent și cu mare atenție ridicarea calificării profesionale a contingentului de medici-infecționiști din republică. Împreună cu conducerea Spitalului de boli infecțioase *Toma Ciorbă* și cu colaboratorii catedrei, pe care a dirijat-o 23 de ani, profesorul C. Andriuță a fost implicat în inaugurarea Centrului Republican de Toxoplasmoză, secțiilor de terapie intensivă, baroterapie, cabinetelor de examinare ultrasonografică și de dispensarizare a persoanelor care au suportat hepatite virale.

În toți anii de activitate la Catedra *Boli infecțioase, Tropicale și Parazitologie Medicală*, a publicat circa 580 de lucrări științifico-didactice, inclusiv 145 articole, 340 de teze și materiale științifice, 40 de indicații sau elaborări metodice, 30 de inovații, 2 invenții, 5 ghiduri practice, 2 manuale, 3 monografii. Brevetul de invenție *Produx cu acțiune antivirală de origine vegetală*, obținut de profesorii C. Spănu, C. Andriuță și colaboratorii, a fost apreciat cu Medalia de Aur la Salonul internațional de expoziție a necesităților tehnice de la București, 1999.

Din momentul deschiderilor democratice în Republica Moldova, C. Andriuță a activat în cadrul a circa 350 de emisiuni la radiou și televiziune, a publi-

cat mai multe articole pe teme medicale în diverse ziare și reviste de profil. Sub conducerea sa științifică au fost susținute 7 teze de doctor în medicină și 3 teze de doctor habilitat.

Pe parcursul mai multor ani, a activat în calitate de președinte al Societății infecționistilor din Republica Moldova, președinte al Comisiei de atestare a medicilor-infecționiști, președinte al Comisiei științifice în maladiile infecțioase a MS, președinte al comisiei de concurs a corpului profesoral al USMF *Nicolae Testemițanu* (în diferiți ani), vicepreședinte, ulterior președinte al Consiliului Științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor și de doctor habilitat în medicină, membru al Comisiei de experți a MS, membru al Comisiei Republicane a MS pentru atestarea medicilor-epidemiologi, membru al Comisiei Republicane extraordinare antiepidemice guvernamentale etc.

A participat activ în campania electorală pentru alegerea primului Președinte al Republicii Moldova în calitate de om de încredere al dlui Mircea Snegur.

Pentru activitatea sa rodnică și merituosă, C. Andriuță a fost distins cu mai multe diplome și medalii. De asemenea, i s-a conferit titlul onorific de *Om emerit al Republicii Moldova* și a fost decorat cu Ordinul *Gloria muncii*. Numele lui îl poartă biblioteca din satul natal, Măgurele, a devenit Cetățean de onoare al satului de baștină. Din 2006, a fost ales președinte de onoare al Societății infecționistilor din RM, iar din 2007 a fost inclus în rândurile savanților-medici iluștri ai USMF *N. Testemițanu*. Pe data de 21 martie 2014, Asociația Obștească a Medicilor-Infecționiști din Republica Moldova a hotărât, unanim, de a redenumi AOMI în memoria celui care a fost Constantin Andriuță.

Profesorul universitar Constantin Andriuță a intrat deja în istoria medicinei naționale. Viața lui a fost o adevărată epopee baladică a unui om, a unui savant, a unui pedagog care a educat mii de străjeri ai sănătății, a unui doctor iscusit ce a salvat mii și mii de vieți omenești, a unui patriot adevărat, care prin versurile sale a apărut cu demnitate valorile naționale ale poporului nostru.

Dumnezeu să-l odihnească în lumea celor drepecți.

Dr. hab. în med., prof. univ. **V. Pântea**,
conf. univ. **Gh. Plăcintă**,
dr. hab. în med., conf. univ. **T. Holban**,
conf. univ. **V. Cebotarescu**,
conf. univ. **Lilia Cojuhari**,
conf. univ. **L. Iarvoii**,
conf. univ. **Stela Cojocaru**,
conf. univ. **Iulita Botezatu**,
asist. univ. **Valenina Potâng**